

GEMEENTE BEDUM

RAAD : 14 december 2017
AGENDAPUNT : 10
RV-NUMMER : 072

ONDERWERP : Vaststellen beheerplan kademuren en beschoeiingen 2017 - 2021

VOORGESTELD : 1.Dit beheerplan voor de periode 2017 – 2021 vast te stellen.
BESLUIT : 2.Bij de gezamenlijke kadernota 2019 van Het Hogeland een investeringskrediet op te nemen voor het jaar 2021 van € 1.797.400,-
3.Dit beheerplan te gebruiken als leidraad voor het jaarlijks uit te voeren onderhoud
4.In 2021 opnieuw een inspectie uit te voeren en een beheerplan op te stellen voor de planperiode 2022-2026

TOELICHTING :

Voor u ligt het beheerplan kademuren en beschoeiingen 2017 – 2021 (hierna beheerplan). De gemeente heeft langs diverse watergangen en waterpartijen beschoeiingen en kademuren in beheer. De kademuren, hoofdzakelijk van metselwerk, bevinden zich veelal langs het Boterdiep. De beschoeiingen langs watergangen en waterpartijen zijn van hout, kunststof e.d. gemaakt en soms onderdeel van de wegconstructie. Daarnaast is beschoeiing noodzakelijk om de oever te beschermen tegen afkalving en de doorstroming van het water te borgen.

Van voorliggende periode is er geen beheerplan en de kosten worden voornamelijk bepaald door achterstallig onderhoud waardoor vervangingen noodzakelijk zijn.

Veel beschoeiingen vertonen een achterstand in onderhoud en zijn aan vervanging toe. Dit levert direct geen problemen m.b.t. de veiligheid op, maar kan op termijn wel meer vervolgschade geven door het verzakken van oevers waardoor ad hoc reparaties moeten worden uitgevoerd en eerder moet worden gebaggerd. Om deze kosten voor vervanging en herstel van kademuren en beschoeiingen op een verantwoorde manier te dekken is het voorliggende beheerplan opgesteld.

Waarom onderhoud en een beheerplan

In het kader van het BBV moet een gemeente haar (verwachte) uitgaven verantwoorden. Om de uitgaven te verantwoorden is een beheerplan nodig. In het burgerlijk wetboek is de verplichting omschreven dat wij als gemeente zogenaamd “goed rentmeesterschap” moeten voeren. Dat wil zeggen dat wij de waarde van alle objecten in de openbare ruimte niet mogen verwaarlozen. Bij kademuren en beschoeiingen is hiervoor onderhoud noodzakelijk. Op het beheer en onderhoud is meer wet- en regelgeving van toepassing; dit wordt uitgebreider toegelicht in het beheerplan dat is toegevoegd als bijlage.

Areaal

In de gemeente Bedum staat er 2 kilometer aan kademuren langs de watergangen. De beschoeiingen zijn van hout, kunststof e.d. en bevinden zich zowel langs grote als kleine watergangen en net zoals kademuren zijn deze in sommige gevallen onderdeel van de wegconstructie. De meeste beschoeiing in de gemeente Bedum is van hout en bestrijkt een lengte van circa 14 km. Tevens bevindt zich 3 kilometer aan steenbestorting en schanskorven langs de watergangen. In totaal bevindt zich circa 19 kilometer aan kademuren en beschoeiing langs watergangen en waterpartijen in de gemeente Bedum.

Toekomstige beheersituatie en onderhoudsstrategie

De insteek van het toekomstige beheerproces is dat zaken rond de instandhouding, maar ook de veiligheid en het functioneren, vooraf goed in beeld worden gebracht en dat een gericht plan wordt opgesteld, dat na acceptatie wordt uitgevoerd.

Tot op heden vond onderhoud voornamelijk plaats nadat sprake was van falen. Het onderhoud was gericht op het weer in de gewenste staat brengen van het gefaalde onderdeel. Deze onderhoudsstrategie is zinvol wanneer de negatieve gevolgen van het falen beperkt zijn. Voor het in stand houden van kademuren en beschoeiingen wil de afdeling Openbare Werken deze strategie loslaten en overgaan naar een meer preventieve, planmatige (en toestandsafhankelijke) aanpak.

Aardbevingenproblematiek en waterstandverlaging

De NCG stelt in haar Meerjarenprogramma dat aardbevingen geen extra risico mogen vormen voor infrastructuur. Om meer inzicht te krijgen in deze risico's heeft de Anteagroup in opdracht van het NCG een Kwaliteitsrisicoanalyse gemaakt voor de infrastructuur in relatie tot aardbevingen. Dit heeft geleid tot het rapport 'Kwalitatieve risicoanalyse infrastructuur Groningen'.

In dit onderzoek zijn de veiligheidsrisico's voor inwoners in het aardbevingsgebied onderzocht.

In augustus 2017 is het eindrapport van dit onderzoek verschenen. De eindconclusie is dat er relatief gezien weinig risico's zijn voor inwoners. Daarnaast is de infrastructuur, waaronder kademuren, robuust aangelegd. Ontwerpen die gebouwd zijn op statische maar vooral ook op dynamische krachten. Denk aan de trillingen van vrachtauto's en zware belastingen op kademuren.

Waar in het onderzoek echter nog geen aandacht voor is geweest is de vraag wat de gevolgen van aardbevingen zijn op de technische staat van de onder- en bovengrondse infrastructurele objecten in het aardbevingsgebied direct na een beving of op de middellange termijn. Graag zouden wij willen weten wat gebeurt met b.v. riolering, bruggen, wegen en kades als gevolg van de aardbevingen. In het PAI (Platform Aardbevingsbestendige Infrastructuur) wordt dit gezamenlijk opgepakt.

Waterstandverlaging

Door de doorgevoerde waterstandsverlaging van het waterschap Noorderzijlvest komt een groter deel van de beschoeiing letterlijk en figuurlijk "meer aan het licht". Dit heeft diverse gevolgen:

- Visueel/ esthetisch aspecten
 - Bijvoorbeeld paalkoppen meer in het zicht
 - Doek bij stortsteen in het zicht.
 - Bestaande schades aan damwandplanken (meer) in het zicht.
- Constructieve aspecten
 - Houten delen die boven water komen te staan gaan versneld verweren.
 - Meer gronddruk op de beschoeiing -/ kade constructies

Met name de constructieve aspecten kunnen leiden tot een verminderde stabiliteit en daardoor verminderde functionaliteit als grondkerende constructie, hetgeen een verkorting van de levensduur van de constructie betekent. Dit is ook een gevolg van aardgaswinning. Ook dit aspect wordt gezamenlijk opgepakt.

Financieel

Voor de kademuren en beschoeiingen is op dit moment geen regulier onderhoudsbudget. Klein onderhoud vindt hieraan niet planmatig plaats. Kosten, ook voor groot onderhoud, worden voornamelijk bepaald door achterstallig onderhoud waardoor vervangingen noodzakelijk zijn.

In de rapportage wordt geconcludeerd dat de kademuren in goede staat verkeren met lokaal lichte schades. Tevens is in de rapportage naar voren gekomen dat de beschoeiing op veel locaties onderhoud behoeft.

Het onderhoudsbudget is op twee manieren te bepalen, namelijk op een theoretische manier en op een technische manier. Binnen de gemeente Bedum werken wij op een technische, meer praktische, manier en stellen we het onderhoudsbudget vast waarbij ook de functie (en risico) van kademuren en beschoeiing wordt meegenomen in de keuze van het onderhoud. Dit wordt gedaan door in een vaste cyclus een visuele inspectie uit te laten voeren. Op deze manier wordt doelmatig en efficiënt onderhoud uitgevoerd. Daarnaast hebben we ook vastgesteld wat theoretisch aan onderhoudsbudget benodigd is om kademuren en beschoeiing veilig en functioneel te houden.

Theoretisch onderhoudsbudget

Het theoretische onderhoudsbudget is bepaald op basis van de vervangingswaarde, deze bedraagt € 9.000.000,-

Vanwege een levensduur van 30 jaar voor houten beschoeiing en 100 jaar voor kademuren is er, op basis van een theoretische benadering, gemiddeld € 156.000,- per jaar nodig voor het onderhoud.

Technisch onderhoudsbudget

Begin dit jaar heeft VIA-W een inspectie uitgevoerd en het benodigde onderhoud vertaald naar een technisch onderhoudsbudget (onderhoudsplan). Voor de komende vijf jaar is dit € 3.359.380,-. Uit bovenstaande blijkt dat er gemiddeld circa € 650.000,- per jaar benodigd is voor het technisch noodzakelijk onderhoud aan kademuren en beschoeiing voor de komende 5 jaar.

Beschikbaar budget

In de begroting van 2018 zijn er voor onderhoud aan kademuren en beschoeiingen op de investeringslijst de volgende budgetten gereserveerd:

2018	€ 561.980,-
2019	€ 500.000,-
2020	€ 500.000,-
Totaal	€ 1.561.980,-

Naar aanleiding van het benodigde technische onderhoudsbudget voor de komende vijf jaar van € 3.359.380,- en het gereserveerde budget voor de komende 3 jaar van 1.561.980,- betekent dit dat er in 2021 en 2022 een budget benodigd is van € 1.797.400,- voor onderhoud aan de kademuren en beschoeiingen.

Advies

Uit bovenstaande komt naar voren dat er een tekort is van € 1.797.400,- voor het onderhoud aan de kademuren en beschoeiing in 2021 en 2022.

Bij de gezamenlijke kadernota 2019 van Het Hogeland een investeringskrediet op te nemen voor het jaar 2021 van € 1.797.400,-. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke eisen voor een goed rentmeesterschap. Tevens biedt dit de mogelijkheid om snel en adequaat de aanwezige onderhoudsachterstand weg te werken. Geadviseerd wordt om in 2021 een nieuwe inspectie uit te voeren en de structurele onderhoudskosten opnieuw vast te stellen.

Op basis van dit beheerplan wordt het volgende geadviseerd;

1. Dit beheerplan voor de periode 2017 – 2021 vast te stellen
2. Bij de gezamenlijke kadernota 2019 van Het Hogeland een investeringskrediet op te nemen voor het jaar 2021 van € 1.797.400,-.
3. Dit beheerplan te gebruiken als leidraad voor het jaarlijks uit te voeren onderhoud
4. In 2021 opnieuw een inspectie uit te voeren en een beheerplan op te stellen voor de planperiode 2022- 2026

Bedum, 14 november 2017

Burgemeester en wethouders van de gemeente Bedum,

De secretaris,

De burgemeester,

R. Wiltjer

drs. E. Van Lente